

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะ/วิทยาเขต/วิทยาลัย	สถาปัตยกรรมศาสตร์
สาขาวิชา	การออกแบบ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

02046024	การออกแบบภาพประกอบ
	ILLUSTRATION DESIGN

2. จำนวนหน่วยกิต

หน่วยกิต	3 (1-4-4)
----------	-----------

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรที่ใช้

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศิลป์

ประเภทของรายวิชา

☐ วิชาศึกษาทั่วไป ☒ วิชาบังคับเรียน ☐ วิชาเลือกเสรี	☐ วิชาพื้นฐานวิชาชีพ ☐ วิชาเลือก ☐ วิชาอื่นๆ (ระบุ).....
---	---

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

1. อาจารย์ไพบุลย์ ตระกูลใจดี

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 1 / 2556 ชั้นปีที่ 3

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

ห้องบรรยาย ชั้น 1 อาคารศิลปะ กลุ่มวิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 30 เมษายน 2556

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- 1) เข้าใจแนวคิดของความเป็นภาพประกอบ
- 2) น.ศ.รู้จักการรวบรวมข้อมูล(research)เพื่อใช้ประกอบ,อ้างอิงการทำงาน
- 3) ให้นศ.สามารถศึกษา, วิเคราะห์, อธิบายความคิด/ผลงาน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้
- 4) นศ.สามารถใช้ศักยภาพในการคิด/วิเคราะห์/ทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ เป็นฐานและก่อรูปให้เกิดเป็นความก้าวหน้าตามแนวทางเฉพาะตนได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

ปรับเนื้อหาให้ครอบคลุมกับแนวคิดร่วมสมัยเรื่อง”ภาพประกอบ” พิจารณางานภาพประกอบในบริบทที่กว้างขึ้น เช่นรูปแบบงานที่เสมือนรวมเป็นสิ่งเดียวกันกับงานสาขาอื่น เช่นภาพโฆษณาโดยทั่วไปก็จะถูกศึกษาในแง่ที่เป็นการทำเป็นภาพ (image making) รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัล

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาการสร้างภาพประกอบในฐานะที่เป็นงานประยุกต์ศิลป์ โดยศึกษา และสร้างสรรค์การสร้างภาพประกอบหลากหลายเทคนิค ที่เหมาะสมกับเรื่องราวจากการฝึกการตีความหมายจากวรรณกรรมและสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของวรรณกรรมออกมาเป็นภาพได้อย่างเหมาะสม

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/การฝึกงาน	ศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (16 ชั่วโมงต่อการศึกษา)	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงาน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (64 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา)	การศึกษาด้วยตนเอง 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (64 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา)

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

กำหนดให้พบได้ทุกวันจันทร์ เวลา 10.00 – 16.00 น รวมเวลา 5 ชั่วโมง/สัปดาห์ (เฉพาะนศ.ที่ต้องการ)

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
1. คุณธรรม จริยธรรม
คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- 1) การเคารพตนเองด้วยการศึกษา/แสวงหา ทำงานด้วยตนเอง
- 2) ยอมรับความคิดแตกต่างของผู้อื่น วิจารณ์และรับฟังคำวิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล
- 3) ระบุแหล่งที่มาของแนวคิดเสมอ ในกรณีศึกษาจากผู้อื่น(แรงบันดาลใจหรือที่มาของความคิด)

วิธีการสอน

- 1) การบรรยาย/แสดงตัวอย่างในเรื่องการเรียนรู้จากผู้อื่น
- 2) และการปฏิบัติงาน(ให้ระบุแหล่งอ้างอิงทางความคิดเสมอ)

วิธีการประเมินผล

- 1) จากงานปฏิบัติ

2. ความรู้
ความรู้ที่ต้องได้รับ

- 1) นักศึกษาเข้าใจการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน
- 2) นักศึกษาปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง รวมถึงสามารถพัฒนาเป็นแนวทางเฉพาะตนได้ต่อไปอีก

วิธีการสอน

- 1) การบรรยาย พร้อมแสดงตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม
- 2) การมอบหมายงานปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับหัวข้อบรรยาย

วิธีการประเมินผล

- 1) จากการนำเสนองาน(ข้อเขียนสรุปแนวคิด+ การพบนอกเวลาที่ได้ถกเถียงแสดงความคิดเห็นไว้แล้ว)
- 2) และ งานปฏิบัติที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

3. ทักษะทางปัญญา
ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- 1) นักศึกษาต้องฝึกฝนการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ เพื่อสร้างแนวทางการคิดของตน
- 2) นักศึกษาต้องคิดเป็นโครงสร้าง (constructive thinking) ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล
- 3) น.ศ.มีจุดยืนทางความคิดของตนเอง (ในแง่ลักษณะงาน/แนวทางการวาดเป็นรูปเช่นเรื่องการใช้เทคนิคเป็นต้น)

วิธีการสอน

- 1) การบรรยาย
- 2) งานมอบหมายที่เน้นขั้นตอนการทำงาน การแจกแจงความคิดเป็นสำคัญ

วิธีการประเมินผล

- 1) จากงานปฏิบัติงานมอบหมาย(ที่ผ่านขั้นตอนการพูดคุย ปรับปรุงมาอย่างเป็นขั้นตอน)

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- 1) การรู้จักใช้ความถนัดเฉพาะบุคคลในการทำงานเป็นกลุ่ม
- 2) การรู้จักวิจารณ์/ เสนอแนะต่องานของผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

วิธีการสอน

มีการพบพูดคุยเรื่องพัฒนางานนอกเวลาเรียนเป็นกลุ่มย่อย และมีการส่งเสริมให้ร่วมคิด แสดงความเห็น ต่องานของคนอื่นในกลุ่ม

วิธีการประเมินผล

- 1) จากงานปฏิบัติ(และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และเวลาพบเป็นกลุ่มย่อย)

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- 1) การสืบค้นข้ออ้างอิงต่างๆด้วยสื่อดิจิทัล เช่นภาพอ้างอิง ฯ
- 2) และการใช้ข้อมูล เชื่อมโยงก่อรูปเป็นความคิดในประเด็นเฉพาะเจาะจงได้(ทักษะทางปัญญาข้อ1และ2)

วิธีการสอน

- 1) การบรรยาย แสดงตัวอย่างกรณีศึกษา
- 2) และ การปฏิบัติงานด้วยความคิดของตนเอง

วิธีการประเมินผล

- 1) จากการสอบทาน ชักถามตอนนำเสนอผลงาน
- 2) จากงานปฏิบัติ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง การสอน	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	-แนะนำวิชา/เนื้อหา/แนววิธีศึกษาเพื่อ ศึกษาเนื้อหา(approach)/งานปฏิบัติ -ความหมายของภาพประกอบ 1 เป็นภาพให้กับเนื้อความ 2 เรื่องกับภาพเริ่มต้นร่วมกัน ทางความคิดได้ 3 เรื่องสามารถตีความได้ 4 เป็นการแสดงโดยภาพ (ทุกชนิด)	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี

	5 ภาพประกอบจะเป็นอิสระจากเนื้อความไม่ได้ ยกเว้นพิจารณาในฐานะ งานสร้างสรรค์(an art form)			
2	ภาพประกอบในฐานะ สื่อความหมายในการสื่อสารสำหรับอธิบายภาพประกอบเนื้อหา -ภาพประกอบเด็ก -ภาพประกอบเชิงวิทยาศาสตร์ -ภาพประกอบเชิงประวัติศาสตร์ -ภาพประกอบเพื่อสื่อสารการตลาด	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
3	-เทคนิค กับ สไตล์ : เทคนิคที่ใช้สร้างภาพมีผลกับการสื่อความหมาย เช่น ภาพแสดงกลไกเชิงแนะนำ(instruction) จะเข้าใจชัดเจนและเป็นกลาง หากเป็นภาพ ‘ลายเส้น’	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
4	-แนวคิด : การสร้างภาพจากแนวคิด แนวคิดหมายถึง มีไอเดียหลายไอเดีย ร่วมอยู่ด้วยกันเป็นชุด หรือ concept	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
5	-แนวคิดเรื่องvisual thinkingและตัวอย่างศึกษาเช่น visual metaphor, simile analogy, pun ฯ	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
6	-ภาพที่ใช้อยู่ในงานแขนงต่างๆ ที่มีมิติสัมพันธ์กับงาน“ภาพประกอบ” เช่น แผนที่, งานโฆษณา, อินโฟกราฟิก ฯ	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
7	-การจัดการภาพประกอบในรูปแบบสื่อ รวมเล่ม หรือชุดผลงาน เช่น หนังสือภาพ, หนังสือเด็ก หรือวรรณกรรมอื่น ๆ	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
8	-การอ่าน : เนื้อหา กับ การตีความ การอ่านเป็นการคิด วิเคราะห์(critical thinking)จากตัวบท การตีความ เข้าใจ ความหมายอาจแตกต่างกันได้	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
9-10	-แนวคิด : การเขียนอธิบาย ถ่ายทอด ความคิดเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น น.ศ.ฝึกฝนการถ่ายทอดความคิด การ ให้เหตุผล รวมทั้งการอธิบายด้วย ถ้อยคำ ด้วยการเขียน	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี

11-12	-ข้อมูล + รูปภาพ : ไดอะแกรม ไดอะแกรมเป็นรูปแบบการจัดเนื้อหา, แสดง/อธิบายข้อมูลฯ โดยการตีความหมายจากข้อมูลเป็น ภาพประกอบ	3	ออกปฏิบัติการ ภาคสนาม	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
13	-รูปภาพ กับ ความหมาย : ตัวอย่างการ ตีความหมายในรูปภาพ รูปภาพ ไม่ได้เป็นกลาง(neutral) แต่มี ทัศนคติ และมุมมองของผู้ทำไว้เสมอ น.ศ.เรียนรู้จากตัวอย่างที่เป็นการแนะนำ ในเรื่องการอ่านความหมายจากภาพ โดย ใช้แนวคิดเรื่อง สัญลักษณ์โครงสร้าง	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
14	-การดู-ภาพล้อ-การดูช่อง-การดูเรื่อง: การเข้าใจ การสื่อความหมายเชิงทฤษฎี เช่น ลำดับเวลา/หลัง, time/space, สไตล์ ฯ	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
15	-visual commentary : idea(s) น.ศ.เสนอความคิดเห็นในเรื่อง(subject matter) เช่น สิ่งแวดล้อม, ปัญหาสังคม ฯ ที่เป็นเรื่องส่วนรวม แต่ว่าบุคคลแต่ละคน ยังสามารถจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ น.ศ.แสดงออกมาเป็น <u>รูปภาพ</u>	3	บรรยาย power point	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
16	น.ศ. นำเสนองาน + การเขียนอธิบายแนวคิดของผลงาน	3	การนำเสนอผลงานโดยนศ. power point ผลงานจริง	อ.ไพบุลย์ ตระกูลใจดี

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
1	การมีส่วนร่วม	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	10%
2	การปฏิบัติงาน	งานปฏิบัติ 1	8	30%
3	การปฏิบัติงาน	งานปฏิบัติ 2	12	30%
4	การปฏิบัติงาน	งานปฏิบัติ 3	16	30%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

Cobley, Paul and Litza Jansz. *Introducing : Semiotics*, Icon Books Ltd. : 1998.

Male, Alan. *Illustration : A Theoretical & Contextual Perspective*, Academia : Switzerland, 2007.

Wigan, Mark. *Global Contexts*, AVA : Switzerland, 2009.

Mccloud, Scott. *Understanding Comics : The invisible art*, Harper Perennial : New York, 1994.

Wolf, Henry. *Visual Thinking : Methods for making images memorable*, American Showcase Inc. : New York, 1988.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

www.Mairakalman.com

www.Pushpininc.com

www.Christophniemann.com

www.Coolhuter.com

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ให้นักศึกษาทำการประเมินประสิทธิผลของรายวิชาผ่านทางระบบประเมินการสอนในระดับคณะ
ที่จัดขึ้น โดยมีหัวข้อในการประเมินดังนี้

1. มีการแจ้งให้นักศึกษาทราบกฎเกณฑ์และรายละเอียดของการเรียนการสอน
2. ตรงต่อเวลาในการสอน
3. เข้าสอนครบตามที่กำหนด
4. ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เข้าใจดีขึ้น
5. มีความรู้ความสามารถในการสอนให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ดี
6. มอบหมายงานให้นักศึกษาทำในปริมาณที่เหมาะสม
7. ตรวจงานและชี้แจงข้อบกพร่องของนักศึกษาในงานที่ให้ทำ
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์
9. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามในเวลาเรียน
10. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามนอกเวลาเรียน
11. สอนเนื้อหาครบตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
12. โดยภาพรวมนักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการเรียนวิชานี้
13. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

โดยการพิจารณาจากผลงานของนักศึกษา ด้วยการแสดงงานที่เลือกสรรในรูปนิทรรศการและจัดให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อการสอน/งานมอบหมาย วิจารณ์ตัวผลงาน (ของน.ศ.) รวบรวมเป็นข้อมูล

3. การปรับปรุงการสอน

สาขาวิชาได้จัดให้มีการประชุมในระดับสาขาวิชาเพื่อพิจารณาผลสรุปที่รวบรวมเสนอ(ข้อ 1 และ 2) โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมองและหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงการสอน ดังนี้

1. สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
2. การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ผู้สอนกำหนดให้ทำงานที่มอบหมายที่ปฏิบัติตลอดเทอม ที่เลือกสรรราว 30-40 ชิ้น มาจัดแสดงเป็นการเปิดเผยถึงผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา (ในชั้นเรียนนี้) ต่อนักศึกษาทั่วไป และเพื่อการวิพากษ์แสดงความคิดเห็นจากนักศึกษาอื่นๆ

ข้อวิพากษ์ ความคิดเห็นที่ได้จะเป็นเสมือนการทวนสอบมาตรฐานรายวิชานี้ และการพิจารณาผลงาน โดยเปรียบเทียบคุณภาพกับรายวิชาเดียวกันของปีก่อนหน้าในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชาที่มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ ในรายหัวข้อด้วยการสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา

ส่วนในระดับสาขาการออกแบบ มีหลักการ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาต่างๆดังนี้

1. การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
2. มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชาตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ผลงานปฏิบัติออกแบบมีหลายรูปแบบ และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การได้รับข้อมูลจากข้อ 1 และ 2 จะทำให้การปรับปรุงมีเป้าหมายและทิศทาง

การปรับปรุงรายวิชาจะทำได้ด้วยการวิเคราะห์เป็นประเด็นๆไป โดยผู้สอน และโดยกลุ่มอาจารย์ในสาขา ในรูปของการประชุม ระดมความคิด
